

כה' בשבט תשפ"ד
4 בפברואר 2024
חוזר יחידה מספר 1/2024

לכבוד
סמנכ"ל הון אנושי ומנהל במשרדי הממשלה ויחידות הסמך
מנהלים אדמיניסטרטיביים בבתי החולים הממשלתיים

שלום רב,

הנחיות בנושא אישור מועמדים המשתייכים לאוכלוסייה החרדית לצורך מתן העדפה מתקנת מכוח סעיף 15א' לחוק שירות המדינה (מינויים), התשי"ט-1959

1. רקע

לאור שאלות רבות המופנות לאגף בכיר גיוס ומיון בנושא הנדון, מצאנו לנכון לפעול להסדרתו וכפי שיפורט בהנחיה זו.

אישור מועמדים המשתייכים לאוכלוסייה החרדית במסגרת מכרזי כוח אדם, כולל למעשה שני שלבים:

א. בדיקת ההשתייכות של המועמד לאוכלוסייה החרדית.

ב. בדיקת עמידה בתנאי הסף המוגדרים למכרז.

2. בחינת ההשתייכות לאוכלוסייה החרדית

א. התוספת הראשונה לחוק שירות המדינה מינויים, התשי"ט-1959 (להלן - "החוק"), מפרטת מהו "מוסד חרדי" לצורך בחינת ההשתייכות לאוכלוסייה החרדית ומתן העדפה מתקנת בגין ההשתייכות זו.

ב. מהו מוסד לימוד חרדי בהתאם לתוספת הראשונה לחוק?

התוספת לחוק מגדירה כיום חמש אפשרויות שונות ל"מוסד חרדי" (להלן - "מוסד חרדי"), לצורך בחינת ההשתייכות ל"אוכלוסייה החרדית" שימת לב שכלל האפשרויות מתייחסות למוסדות אשר מפוקחים על-ידי משרד החינוך בלבד¹.

לאור שאלות ואי בהירויות שעולות מפעם לפעם ומובאות לפתחנו, בוצעה בחינה מול הגורמים הרלוונטיים במשרד החינוך, ממנה עולה כדלקמן:

¹ משמע שלא ניתן לאשר מוסדות אשר מפוקחים על-ידי גורם אחר, לרבות כאלו אשר אינם מפוקחים כלל.

ראשית, מבנה מערכת החינוך החרדית שונה ממבנה ממערכת החינוך הממלכתי וכן הממלכתי דתי. על מנת לסבר את האוזן, להלן תרשים המפרט את החלוקה לכיתות לימוד החל מבתי ספר יסודיים, דרך חטיבות ביניים וכלה בתיכונים (פירוט נוסף - ר' להלן).

האוכלוסייה החרדית			
מי שמשתייך לאוכלוסייה החרדית ושהוא, ילדו או בן זוגו לומד או למד באחד ממוסדות החינוך החרדיים			
מושגים: מוכש"ר - מוסד מוכר שאינו רשמי; קדי"ס - קדם יסודי; עי"ס - על יסודי; ממ"ח - מוסד ממלכתי חרדי.			
חלוקת שנות לימוד - בנים		חלוקת שנות לימוד - בנות	
יסודי ישיבה קטנה	כיתות א'-ח' (ראו פירוט בסעיף ג' 1-3)	יסודי וחטיבת ביניים	כיתות א'-ח' (ראו פירוט בסעיף ג' 1-3)
על יסודי - ישיבה בינונית	כיתות ט'-יא' (ראו פירוט בסעיף ג' 3-5)	תיכון	כיתות ט'-יב' (ראו פירוט בסעיף ג' 3-4) ²
תיכון - ישיבה גבוהה	כיתה יב' - בסיום הלימודים, גיוס לצה"ל או המשך לימודים בכולל (ראו פירוט בסעיף ג' 4-5)		

שנית, מי שמוכיח שהוא או אשתו או מי מילדיו לומד או למד ב"מוסד חרדי", רואים בו כמשתייך לאוכלוסייה החרדית.

ג. להלן הסבר לגבי מוסדות החינוך החרדיים כהגדרתם בתוספת לחוק

1) "מוסד חינוך רשמי כהגדרתו בחוק לימוד חובה התש"ט-1949 המיועד לאוכלוסייה החרדית בלבד" - מדובר במוסדות ממלכתיים חרדים (ממ"ח), הכוללים:

- גני ילדים - ילדים הנמצאים במסגרת של רשת חינוכית חרדית אשר לה סמל מוסד מטעם משרד החינוך ובפיקוחו.
- לימודים מכיתה א' עד כיתה ח' (סה"כ 8 שנות לימוד) בממ"ח.

2) "מוסד חינוך מוכר שאינו רשמי כמשמעותו בחוק לימוד חובה המיועד לאוכלוסייה החרדית בלבד" - מוסד מוכר שאינו רשמי המכונה בקיצור "מוכש"ר". מדובר במוסדות לימוד מכיתה א' עד ח', במערכת חינוך עצמאית ויחד עם זאת בפיקוח משרד החינוך מבחינת חובת תכני לימוד ותקצוב.

3) "מוסד חינוך שניתנה בעניינו הוראת פטור לפי סעיף 5(א) לחוק לימוד חובה המיועד לאוכלוסייה החרדית בלבד" - מדובר במסלול לימודים שהפטור הינו מלימודי ליבה, לפי הפירוט הבא:

- לימודי כיתות א' עד ח' - לימודים במתכונת "חידר".
- לימודי כיתות ט' עד יא' - המשך לימודים במוסד חינוך "תרבותי-ייחודי" ("ישיבה קטנה").

² "סמינר בית יעקב" גם אם מדובר בתיכון. בנוסף ישנם מוסדות מוכרים שאינם רשמיים המקיימים מסלול לימוד "על-תיכוני" המקביל לכיתות יג'+יד' במקצועות הנדסאים וניתן להחשיב זאת כ-14 שנות לימוד.

4) "מוסד חינוך "תרבותי ייחודי" שניתנה לו הכרה ורישיון מכוח חוק מוסדות חינוך תרבותיים ייחודיים, התשס"ח-2008, המיועד לאוכלוסייה החרדית בלבד" - לימודים בקבוצה תרבותית ייחודית הלומדת בו בהתאם למאפייניה הייחודיים, הכולל את כיתות הלימוד הבאות:

- כיתות ט'-יא' - מסלול שנקרא שיעור א', ב', ג'.

- כיתה יב' - לימודים במסלול שנקרא שיעור א' בישיבה גדולה/גבוהה.

5) "מוסד שנקבע בצו שירות הביטחון (מוסד לימוד חרדי), התשע"ה-2014" - מדובר בכ-60 מוסדות לימוד אשר אינם בפקוח משרד החינוך ומקנים דחיית שירות צבאי כל עוד הלומד בהם מוכיח מידי שנה כי הוא תלמיד ישיבה באותו מוסד - להלן קישור לרשימת המוסדות:

https://www.nevo.co.il/Law_word/law06/tak-7464.pdf

3. הנחיות לבדיקת השתייכות לאוכלוסייה בהתאם למפורט לעיל במסגרת מכרזי כ"א

במסגרת מכרזי כ"א כאשר מוגשת מועמדות של מי שמוכיח שהוא משתייך לאוכלוסייה החרדית, עליו לעמוד בשני תנאים מצטברים:

א) בדיקה ראשונה: בדיקת השתייכות של המועמד או המועמדת לאוכלוסייה החרדית -

1) על המועמד להוכיח שהוא או אשתו/ על המועמדת להוכיח שהיא או בעלה, או מי מהילדים שלהם למדו או לומדים ב"מוסד חרדי" באחת מן האפשרויות המפורטות לעיל.

2) הבדיקה תתבצע באתר משרד החינוך לפי שם המוסד או סמל המוסד - יש לבדוק שהשם או סמל המוסד מופיעים במאגר שבאתר משרד החינוך בקישור שלהלן:

<https://apps.education.gov.il/imsnet/Itur.aspx>

3) לגבי מוסדות המשתייכים לזרם חב"ד יש לבדוק ששם המוסד או סמל המוסד מופיעים בקישור שלהלן:

<https://www.gov.il/BlobFolder/policy/directive-1-2024/he/directive-1-2024A.pdf>

4) שימת לב, שכלל האפשרויות מתייחסות למוסדות אשר מפוקחים על-ידי משרד החינוך בלבד.

5) כללים נוספים:

- אם המועמד הציג תעודה המעידה על כך שהוא סיים לימודים בכיתות א'-ח' במוסד חרדי, הוא ייחשב כמשתייך לאוכלוסייה החרדית (גם אם לאחר מכן המשיך ללמוד במוסד לימודי שאינו חרדי).

- מועמד שהציג תעודה על סיום על יסודי-ישיבה בינונית (ט-יא') לא יידרש להמציא אישור על סיום לימודים בכיתות א'-ח'.

- המועמד ואשתו/ המועמדת ובעלה, לא למדו בעצמם במוסד חרדי, ואולם הוכיחו שמי מילדיהם למדו או לומדים במוסד חרדי - ייחשבו כמשתייכים לאוכלוסייה החרדית לפי החוק.

- למען הסר ספק - מועמד בעל תואר אקדמי, אינו פטור מהוכחת השתייכות לאוכלוסייה החרדית בהתאם לכללים האמורים לעיל לצורך שיוכו לאוכלוסייה החרדית.

(ב) בדיקה שנייה : בדיקת עמידה ב"תנאי סף - השכלה" בהתאם לדרישות המכרז :

(1) מכרזים הדורשים עמידה בתנאי הסף של 12 שנות לימוד ניתן להמציא אישור באחת מן החלופות הבאות :

- אישור לימודים במוסדות חרדיים כמפורט בטבלה שלעיל ביחס ללימודים בתיכון ישיבה גבוהה לבנים או תיכון לבנות.
- אישור או תעודה ממשרד החינוך על סיום 12 שנות לימוד.
- מועמד בעל תואר אקדמי (מוכר על-ידי המל"ג), אין צורך לדרוש ממנו אישורים נוספים על סיום 12 שנות לימוד.

(2) מכרזים המחייבים עמידה בתנאי סף של השכלה אקדמית (תואר ראשון/שני/שלישי) : על המועמד להוכיח השכלה אקדמית כנדרש.

בכבוד רב,

אפרת מלכה שופן
מנהלת תחום גיוס ומיון
נציבות שירות המדינה

העתק :

פרופ' דניאל הרשקוביץ - נציב שירות המדינה
גב' ורד אבוטבול שהם, מנהלת אגף בכיר גיוס ומיון
מר אילן רם - מנהל מינהל הסגל הבכיר ומ"מ ראש אגף בכיר (מערכת הבריאות), נש"מ
מר אבי חליבה - מנהל אגף בכיר משרדי ממשלה ויחידות הסמך, נש"מ
גב' חגית רשף - מנהלת אגף בכיר הממונה על מערכת הביטחון והחוץ, נש"מ
מנהלי משאבי אנוש במשרדי הממשלה ויחידות הסמך ובתי החולים הממשלתיים.
גב' דנה מיטב - מנהלת תחום בכיר פיתוח הון אנושי בגיוס ומיון
מרכזיות מכרזים במשרדי הממשלה ויחידות הסמך
עובדות אגף בכיר גיוס ומיון, נש"מ